

ERTA HOMILADORLIK YO'QOTISHLARIDA YO'LDOSH TO'QIMASI MORFOLOGIK BUZILISHLARI VA REPRODUKTIV ANAMNEZNING AHAMIYATI

Norbekov Azizbek Xamroqulovich

Farg'ona jamoat salomatligi tibbiyot instituti, mustaqil izlanuvchi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18322247>

Kirish

Erta homiladorlik yo'qotishlari reproduktiv salomatlikdagi dolzarb muammolardan biri bo'lib, klinik jihatdan aniqlangan homiladorliklarning taxminan 15 foizigacha bo'lgan qismini tashkil etadi. So'nggi yillarda olib borilgan tadqiqotlar homila tushishining etiologiyasida platsentar yetishmovchilik va yo'ldosh to'qimasining strukturaviy buzilishlari muhim rol o'ynashini ko'rsatmoqda. Yo'ldosh homiladorlikning dastlabki haftalaridanoq ona va homila o'rtasida modda almashinuvi, gazlar transporti hamda immunologik muvozanatni ta'minlovchi asosiy organ hisoblanadi. Shu bois uning erta bosqichdagi morfologik holati homiladorlikning davomiyligi uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega.

Ushbu tadqiqotning maqsadi spontan abort bilan yakunlangan erta homiladorlik holatlarida yo'ldosh to'qimasida kuzatiladigan gistopatologik o'zgarishlarni aniqlash hamda ularni onaga oid klinik omillar bilan bog'liqligini baholashdan iborat.

Material va metodlar

Tadqiqot davomida homiladorlikning 5–12 haftalarida spontan abort bilan yakunlangan 38 ta yo'ldosh namunasi asosiy guruh sifatida o'rganildi. Nazorat guruhi sifatida ixtiyoriy ravishda amalga oshirilgan homiladorlikni sun'iy to'xtatish holatlaridan olingan 15 ta yo'ldosh namunasi tanlab olindi. Barcha namunalar standart usulda formalinda fiksatsiya qilinib, gematoksilin-eozin bo'yoqlari bilan bo'yalgan gistologik kesitlar tayyorlandi.

Gistologik tahlilda xorial kipikchalarning degeneratsiyasi, yallig'lanish infiltratsiyasi, nekroz va fibrinoid cho'kmalari, shuningdek intervillozal qon ketish belgilariga alohida e'tibor qaratildi. Shuningdek, bemorlarning klinik ma'lumotlari — yoshi, homiladorliklar soni, oldingi homila tushish holatlari, zararli odatlar va surunkali kasalliklar mavjudligi tahlil qilindi.

Natijalar

Tahlil natijalariga ko'ra, spontan abort bilan yakunlangan homiladorliklarda yo'ldosh to'qimasida aniq patologik o'zgarishlar yuqori chastotada aniqlangan. Asosiy guruhda xorial kipikchalarning degenerativ o'zgarishlari 84 foiz holatda qayd etildi. Yallig'lanish infiltratsiyasi 63 foiz namunalarda aniqlanib, ularning ko'pchiligida villit va decidual yallig'lanish belgilariga mos keluvchi morfologik manzara kuzatildi.

Nekroz va fibrinoid cho'kmalari bilan kechuvchi o'zgarishlar 52 foiz holatda aniqlanib, bu yo'ldosh to'qimasida qon aylanishining buzilganidan dalolat beradi. Intervillozal qon ketish belgilariga esa 47 foiz namunalarda duch kelindi. Ushbu patologik belgilar nazorat guruhi bilan taqqoslanganda statistik jihatdan ishonchli darajada yuqori bo'ldi.

Onaga oid klinik omillarni tahlil qilish natijasida spontan abort guruhi ayollarining o'rtacha yoshi nazorat guruhiga nisbatan yuqoriroq ekani aniqlandi ($p = 0,014$). Oldingi homila tushish holatlari, chekish va surunkali kasalliklar spontan abort guruhida ko'proq uchragan bo'lsa-da, ushbu ko'rsatkichlar statistik jihatdan ishonchli farq darajasiga yetmadi.

Muhokama

Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, erta homiladorlik yo'qotishlari ko'pincha yo'ldosh to'qimasida kechadigan degenerativ va yallig'lanish jarayonlari bilan chambarchas bog'liq. Xorial kipikchalarning degeneratsiyasi va villit ona-homila chegarasida normal modda almashinuvining buzilishiga olib kelib, homilaning rivojlanishini to'xtatishi mumkin. Nekroz va fibrinoid cho'kmalari esa platsentar perfuziyaning yetishmovchiligidan dalolat berib, gipoksik sharoitlarning shakllanishiga sabab bo'ladi.

Onaning yoshi oshishi bilan erta homiladorlik yo'qotish xavfining ortishi platsentar adaptatsiya mexanizmlarining cheklanishi bilan izohlanishi mumkin. Shu bilan birga, klinik omillar va gistopatologik o'zgarishlar o'rtasidagi murakkab o'zaro bog'liqlik homiladorlikni saqlash jarayonining ko'p omilli ekanini yana bir bor tasdiqlaydi.

Xulosa

Erta homiladorlik yo'qotishlari yo'ldosh to'qimasida aniqlangan aniq gistopatologik o'zgarishlar bilan bevosita bog'liq. Ayniqsa, xorial kipikchalarning degeneratsiyasi va yallig'lanish jarayonlari yetakchi morfologik belgilar sifatida ajralib turadi. Yo'ldosh to'qimasini muntazam gistologik tekshirish spontan abort etiologiyasini aniqlashda muhim diagnostik ahamiyatga ega bo'lib, kelgusida homiladorlikni rejalashtirish va xavfni baholashda klinik qarorlar qabul qilishga yordam beradi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Alimkhodjayeva, L. T., Mirzayeva, M. A., Zakirova, L. T., & Norbekova, M. X. (2023). The Effect of Body Mass Index on the Clinical and Morphological Characteristics of Breast Cancer in Women with Metabolic Syndrome. *American Journal of Medicine and Medical Sciences*, 13(8), 1118-1122.
2. Heazell AEP, Martindale EA. Can post-mortem examination of the placenta help determine the cause of stillbirth?. *J Obstet Gynaecol.* 2009;29(3):225-228. doi:10.1080/01443610902813742
3. Khong TY, Mooney EE, Ariel I, et al. Sampling and definitions of placental lesions: Amsterdam Placental Workshop Group consensus statement. *Arch Pathol Lab Med.* 2016;140(7):698-713. doi:10.5858/arpa.2015-0225-CC
4. Kliman HJ. Pathological examination of the placenta: what is the value?. *Clin Perinatol.* 2017;44(1):153-170. doi:10.1016/j.clp.2016.11.005
5. Iriskulov B.U., Mirzayeva M.A., Tohirova M.B. (2025). KO'KRAK BEZI SARATONIDA MENOPAUZAL HOLATGA BOG'LIQ O'SMA AGRESSIVLIGI VA GEMATOGENNING TARQALISH XUSUSIYATLARI. *Медицинский журнал молодых ученых*, 1(15 (09), 6-9.
6. Munira Kh. Norbekova, Lola T. Alimkhodzhaeva, Sherzod I. Ruziyev, & Mohinabonu J. Khusanova. (2025). NAVIGATING DISTANCE METASTASES IN MULTIFOCAL BREAST CANCER. *Central Asian Journal of Medicine*, (3), 229-235.